21

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

M. SOLOMON – I. M. ȘTEFAN

Sahariana



EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚĂ și TEHNICĂ

MAX SOLOMON şi I. M. ŞTEFAN

SAHARIANA

povestire din era atomică

*

Colecţia "Povestiri Ştiinţifico-Fantastice"

21

PROLOG

Ţinuturile dintre munţii Abisiniei şi munţii de pe coasta Atlanticului, dintre Atlasul nord-african şi Sudanul roditor, formează astăzi o ţară a uscăciunii şi a tristeţii – Sahara. Aproape zece milioane de kilometri pătraţi se încing în timpul zilei sub arşiţa cumplită a soarelui. Noaptea, în schimb, termometrul coboară uneori sub zero grade.

Diferenţele de temperatură fac să crape stâncile. Adesea le auzi pârâind de parca ar fi scormonite de explozii lăuntrice. Stâncile sfărâmate se prefac în pietre, pietrele în nisip, iar vânturile poartă cu ele nisipurile, îngrămădindu-le în dune uriaşe, care formează adevărate mări de pulbere mişcătoare.

Podişurile dezvelite, neocrotite de nici o plantaţie, de nici un fel de vegetaţie, roase şi şlefuite de vânturi, capătă adesea înfăţişări bizare.

La intervale de ani şi, uneori, de zeci de ani, cad, într-o regiune sau alta, ploi neregulate, violente, duşmănoase şi ele. Marile cantităţi de apă prăvălite din cer dau naştere unor adevărate fluvii şi lacuri, a căror viaţă durează câteva ore sau câteva zile. Ploile rod şi ele, ca un jalău uriaş, stâncile şi podişurile goale ale pământului saharian.

Viaţa nu înfloreşte decât pe coastele munţilor mărginaşi şi în insulele de verdeaţă ale oazelor. Nume de oaze ca Sinah, Kufra, Tua, adesea cântate de poeţi, în care sute de mii de palmieri îşi înalţă spre cer semeţele lor buchete verzi, sunt rostite cu dragoste şi evlavie de către cei care cutreieră deşerturile neprimitoare.

Oazele cântate de poeţi, oazele care apar ca groaznice amăgiri în vedeniile călătorilor condamnaţi la moarte după terminarea proviziilor de apă, îşi trag viaţa din apele venite pe sub pământ, de la sute de kilometri

depărtare.

Dar, petele de verdeaţă ale deşertului nu ocupă decât a cincizecea parte din suprafaţa Saharei! Marea regiune de deşert se părăgineşte treptat tot mai mult. An de an, soarele se ridică peste un pământ mai măcinat, mai trist, mai sterp.

Vânturile – obişnuiţii cărăuşi ai ploilor – sunt în Sahara cărăuşi ai secetei.

Musonii sudului nu pot ajunge peste întinderile sahariene. Sunt opriţi de masele de aer împinse de vânturile care bat dinspre Marea Mediterană. Alte vânturi se întâlnesc cu munţii de la marginile de nord şi de vest ale deşertului. Acolo sunt văduvite de umezeala pe care o duc cu ele şi ploile se abat numai asupra povârnişurilor exterioare ale munţilor. Vaporii de apă care rămân nu se mai pot preface în nori în atmosfera toridă a podişurilor sahariene. Când se stârnesc în deşert, mai ales iarna, curenţi slabi de aer, uscăciunea lor accentuează şi mai mult uscăciunea regiunii.

Mediterana şi soarele sunt principalii duşmani ai Saharei.

Şi tot un duşman al Saharei e curentul rece de pe coasta Atlanticului. Răcind apele, el împiedică evaporarea apei marine, şi astfel vânturile care bat spre uscat sunt sărace în vapori de apă.

Pe pământul pustiu al Saharei trăiesc doar câteva sute de mii de oameni, oameni dârji şi aspri ca ţara lor.

Leii şi leoparzii, de care sunt pline romanele de aventuri, nu trăiesc în pustie, unde nu ar avea cu ce să se hrănească. Ei caută pădurile munţilor umbriţi. Lupii şi şacalii umplu cu urletul lor lugubru nopţile aşezărilor de la marginea marelui deşert saharian.

Doar elegantul dromader al deşertului, animal înfrăţit cu pustiul, ajută călătorii să străbată întinderile nesfârşite de nisip.

În ţinuturile uscate, oamenii se întâlnesc rareori cu

fiare sângeroase. Cruntă este însă primejdia năprasnicelor vânturi ale deşertului. Când se dezlănţuie cu toată furia, ridică valuri imense de nisip şi acoperă totul cu o pulbere strălucitoare şi fină. În învelişul acesta fierbinte şi necruţător au fost nu o dată înmormântate întregi caravane, cu cămile cu tot.

Visul de a preface podişurile lucii, mlaştinile sărate şi mările de nisip ale ţinutului pustiu într-o gigantică oază, care să se întindă de la ţărmurile Mării Roşii şi până la coastele Atlanticului, e vechi de sute de ani. Pentru acest vis a trudit şi o savantă a ţării noastre, Ştefania Mărăcineanu.

Arătând studenţilor pe o hartă de perete urmele albiei secate a străvechiului fluviu Igargar, ea avea obiceiul să spună:

– Daţi-mi mijlocul de a trece peste coastele munţilor vaporii de apă care se ridica din Atlantic şi Mediterană, şi vă prefac Sahara într-o oază nesfârşită. Oaza Tua, cu milioanele ei de palmieri, se va întinde până la Atlasul Tripolitaniei şi Adrarul Marocului, până în munţii Abisiniei în răsărit şi ai Guineei în apus. Daţi-mi mijlocul de a reglementa regimul ploilor în Sahara şi v-o prefac într-o grădină a viitorului!

Visul reînvierii Saharei a stăpânit minţile multor oameni neînfricaţi. În primele decenii ale acestui veac, cei care-şi propuneau să dea o soluţie problemei transformării Saharei erau adesea batjocoriţi şi aveau de înfruntat nepăsarea, neştiinţa şi interesele meschine ale exploatatorilor, care se ridicau atât de des în calea marilor îndrăzneli.

Printre oamenii care declaraseră război pustiului era şi Ştefania Mărăcineanu, o făptură plăpândă şi măruntă, cu părul roşcat. Ea îşi închinase toată viaţa ştiinţei, într-o vreme când, în ţara ei, pasiunea unei femei pentru ştiinţă era privită ca o sminteală.

Stăpânită de ideea că ploaia artificială poate fi obţinută

prin ionizarea atmosferei, sub acţiunea radiaţiilor unei substanţe radioactive, Ştefania Mărăcineanu n-a pregetat să călătorească din ţara ei până în localitatea Tugur, aşezată la 1.000 de kilometri sud de Alger. Acolo a făcut experienţe de provocare artificială a ploii, cu ajutorul unor săruri de uraniu, procurate cu mare greutate.

Cercetătoarea îşi propunea să dovedească lumii neîncrezătoare, pe o cale proprie, un mare adevăr, care, pe vremea aceea, abia fusese descoperit: radioactivitatea artificială. Acesta era motivul care o făcea să expună timp de câteva ore farfurioare cu săruri radioactive în bătaia razelor soarelui.

Experienţele învăţatei erau încercările unei adevărate eroine. Căci erou este cel care încearcă să treacă peste hotarele timpului său, cu mijloacele timpului său.

Pe Ştefania Mărăcineanu o ironizau ziariştii, pseudosavanţii, umoriştii vremii. Ea rămânea însă dârză în mijlocul sarcasmului şi nepăsării celor din jur, căci era un om al viitorului.

Cu aceeaşi stăruinţă ca a savantei românce, dar în condiţii incomparabil mai prielnice pentru cercetări ştiinţifice, lucrau în laboratoarele din Paris, Moscova şi Berlin, din Leningrad şi Budapesta, din toate marile capitale ale Europei, fizicieni, meteorologi, chimişti, agronomi.

Încetul cu încetul se adunau date noi despre constituţia materiei şi despre transformările ei, care revoluţionau tot ce fusese cunoscut mai înainte. Pe la mijlocul veacului, oamenii au ajuns la înţelegerea forţei pe care ştiinţa a cucerit-o, forţă capabilă să schimbe faţa pământului: energia nucleară.

Astăzi lupta pentru prefacerea naturii în folosul societăţii nu mai este o utopie, un vis îndepărtat. Omenirea stăpâneşte acum mijloace cu care ar putea îndrăzni să pornească la prefacerea Saharei şi a celorlalte pustiuri.

Fertilizarea Saharei ar însemna cucerirea unui continent. Ar fi una dintre cele mai glorioase bătălii ale umanităţii, o bătălie în care toate popoarele ar fi învingătoare.

Cu gândul la această victorie este scrisă povestea care urmează.

Partea I
Întoarcerea la viaţă

Capitolul I

BOLNAVUL SE TREZEŞTE

Cât timp trecuse oare de când se iviseră primele licăriri ale cunoştinţei?

Ceasuri? Zile? Săptămâni?

N-ar fi putut-o spune.

Îşi simţea corpul întins, nemişcat, pe patul moale. Îl învăluia tot timpul o muzică molcomă, venită dintr-o direcţie nedefinită, o muzică care voia să fie liniştitoare. Uneori avea impresia că în preajma lui se aud glasurile unor oameni – un zumzet uniform, care îl supăra. Nu reuşea să desluşească cuvintele, nu era în stare să se concentreze, pentru a le sezisa înţelesul. Întâmplările din jurul lui abia-l atingeau, dar nu-l pătrundeau. Se simţea izolat de mediul exterior, de parcă ar fi fost pus sub un clopot de sticlă.

Câteodată cineva se apropia de el şi îl ridica în capul oaselor. Apoi simţea un fel de căldură care-i pătrundea în trup. Ce senzaţie stranie! O plantă în care urcă seva.

Trupul era al lui şi nu era al lui.

Uneori, când veneau lângă el, când îl atingeau, îl întorceau, îl pipăiau cu diferite instrumente, avea senzaţia că cel care suferea toate acestea nu era el. Alteori, însă, simţea că există, că trăieşte. Îl săgeta, de pildă, o durere ascuţită, şi această durere, care-i dădea conştiinţa existenţei lui fizice, îi producea un fel de bucurie.

Ar fi vrut să facă ceva; să se ridice din pat sau măcar

să-şi retragă mâinile, atunci când brăţări reci ca nişte cătuşe i le cuprindeau. Dar nu-şi putea mişca nici măcar un deget. Se simţea lipsit de vlagă, neputincios, epuizat, o păpuşă în mâna unor forţe necunoscute.

Oboseala cobora asupră-i, grea ca plumbul...

Somnul îl împresură din nou şi-l cuceri definitiv.

Trăi un vis ciudat. Căzuse în pânza unui păianjen uriaş. Cu cât se zbătea mai mult, cu atât firele plasei îl cuprindeau mai deplin, paralizându-i orice mişcare. Inutil să se zbată. Se sufoca sub greutatea trupului lipicios.

Se trezi brusc.

În urechi – muzica unui menuet.

Acum avea parte de o nouă senzaţie: lumina. Pleoapele îi erau vag întredeschise. Pătrunzând printre ele, raze orbitoare îi izbeau ochii, care începură să-l doară. Vru să-i închidă, dar nu izbuti.

Simţea revărsarea luminii ca valurile unui fluid arzător.

După ce se obişnui cu lumina, lumea din jurul lui începu să se contureze treptat, printre zăbrelele genelor.

Era într-o cameră rotundă, nu prea mare. Din plafonul de forma unei cupole izvora o lumină albă, ca aceea a zilei. Ferestre nu se zăreau. Pereţii erau zugrăviţi cu motive variate: peisaje, crengi înmugurite, flori, dansatori şi dansatoare pline de graţie.

În stânga patului în care se găsea, întrezărea un aparat ciudat. Culcat pe spate cum era, nu-l putea deosebi prea bine. Îi vedea însă cele câteva cadrane mari. De la aparat porneau nişte tuburi, având la terminale instrumente de forme neobişnuite.

– Un fel de caracatiţă mecanică, gândi bolnavul.

Deasupra patului, puţin spre dreapta, era braţul albastru al unui alt aparat, care se termina cu un glob argintiu. În jurul sferei sclipitoare plutea parcă un nor uşor, care creştea şi se micşora la intervale scurte, de parcă ar fi pulsat. Era aievea sau vis? Întrebarea aceasta începu să devină o obsesie.

Privirea bolnavului rămase mult timp pironită asupra obiectului ciudat. Cu cât îl cerceta mai mult, cu atât i se făcea mai somn. Simţea nevoia să-şi destindă muşchii feţei într-un căscat izbăvitor, dar muşchii refuzau cu îndărătnicie să-l asculte.

Menuetul era tot mai mult acoperit de un murmur interior, care creştea şi învăluia totul, amorţindu-i din nou simţurile.

Era aproape adormit, când văzu cum uşa camerei lunecă în perete, lăsând să pătrundă înăuntru doi oameni. Ar fi vrut să-i privească îndelung, să-i observe, sa înţeleagă cine erau şi ce voiau de la el, dar privirile îi erau atrase mereu spre globul care sclipea înconjurat de aburi. Reuşi să remarce că unul dintre ei consultă cadranele aparatelor şi că începe să vorbească.

La început nu înţelese nimic. Pe urmă i se păru că deosebeşte unele cuvinte. Proveneau din diferite limbi, pe care le cunoştea. Înainte de a se cufunda iar într-un somn adânc, prinse câteva crâmpeie, care i se întipăriră în minte:

– … activitatea organelor se intensifică… metabolismul creşte… aproape normal… electronogramele… interesant… nu va trece mult şi îşi va reveni… trebuie să accelerăm tratamentul general şi local împotriva atrofierii muşchilor…

Era vorba despre el, dar nu-şi putea da seama la ce se refereau. Memoria îi era întunecată, gândurile se învălmăşeau într-un iureş neîntrerupt.

Deodată î se păru că cineva îl ridică în picioare şi îl aruncă, cu capul înainte, într-o prăpastie fără fund. Vru să strige, dar nu izbuti nici măcar să geamă.

Şi din nou pătrunse în lumea agitată a viselor.

Cădea dintr-un coşmar într-altul, uneori trezindu-se pentru câteva minute, pentru a adormi din nou. Ba visa că se luptă cu o scorpie imensă, ba ca se scufundă în mâlul unei mlaştini, ba ca e îngropat de viu în nisip…

Apoi avu impresia că se da jos din pat, după o boală îndelungată, dar ca picioarele moi nu-l ascultă…

Capitolul II

NAVALA AMINTIRILOR

Când se trezi pentru a treia oară, muzica şi lumina nu-l mai impresionară. Îl durea însă neputinţa de a face vreo mişcare. N-ar fi dorit nimic mai mult decât să poată deschide larg ochii, pentru a cuprinde lucrurile care îl înconjurau. Ce ideal curios! Altădată nici nu s-ar fi gândit că o făptură poate ajunge să năzuiască la aşa ceva.

Se simţea mai lucid, mai sigur de sine.

Privirea îi căzu pe globul înconjurat de norişorul cenuşiu, dar îl părăsi repede, pentru a evita o nouă stare de somnolenţă.

Acum odaia i se părea mai interesantă, demnă de a fi cercetată centimetru cu centimetru. Plafonul din care izvora lumina era brăzdat de dungi albăstrii.

La dreapta patului – se trezise de astă dată cu capul întors într-acolo – era îngropat în perete un obiect curios, de forma unei plăci opace, ovale. Pe ea apăreau şi dispăreau din când în când numere şi semne de diferite culori. Un joc discret de lumini şi nuanţe, care îl distră multă vreme.

De la această tabelă de semne luminoase, unde se întâmpla mereu ceva, privirile îi alunecară spre motivele imobile ale zugrăvelii sau, mai exact, ale picturilor care ornamentau pereţii. Le mai privise de multe ori, dar aveau atâta mişcare şi eleganţă, încât începu din nou să le treacă în revistă.

O imagine înfăţişa marea dezlănţuită, izbind într-un mal stâncos.

O alta – un grup de dansatori din Tirol, în mijlocul unui

peisaj proaspăt de munte.

Ceva mai la dreapta… acolo…

De necrezut!

Simţi cum un fior îi străbate tot trupul, scuturându-l din creştet până-n tălpi.

O simplă impresie, desigur, căci nimic nu se clintise în trupul lui paralizat. Era covârşit de ceea ce văzuse, deşi imaginea în sine nu cuprindea nimic extraordinar: silueta elegantă a unui palmier, oglindită în luciul lacului unei oaze, îi trecuse şi mai înainte prin faţa privirilor, dar acum stârnea un vârtej de imagini.

Amintiri…

Palmierul… oaza…

Respira parcă mai repede şi agitaţia care îl cuprinsese creştea mereu. Avea impresia că se află într-un automobil în plină viteză, care se apropie cu mare repeziciune de o cotitură, dincolo de care avea să se deschidă o privelişte cu totul nouă.

Duduitul motorului… Palmierul oglindit de undele lacului, devenite mişcătoare… Verdele intens al vegetaţiei oazei… Nisipurile de la marginea oazei, vânturate de vânt… Palmierul care se îndoaie, apoi se frânge… Vehiculul la cotitură… Zvâcnetul tâmplelor şi respiraţia sacadată… Un tremur intens, tot mai intens şi apoi ceva ca o ruptură…

Torentul amintirilor, pe care imaginea palmierului îl dezlănţuise, se porni nestăvilit, asemenea unei avalanşe. Scenele trecutului, până acum izgonite din conştiinţă, se îmbulzeau, se suprapuneau şi se înghiţeau unele pe altele. Şi din acest haos de imagini se înfiripă desfăşurarea unor întâmplări, ale căror contururi deveneau, treptat, de o precizie uimitoare.

Mai… 1992.

Ziua n-o mai ştia, dar luna şi anul nu puteau fi uitate. Era sesiunea de primăvară a examenului de absolvire.

Mai 1992. Unde fuseseră scrise aceste cuvinte? A, da!

Le vedea şi acum pe cerul lacului de nataţie din Ciulniţa. O văzuse pe Roxana în mai. O îndrăgise în mai pe proaspăta absolventă a facultăţii de geologie, venită la Ciulniţa la consfătuirea cercetătorilor şi tehnicienilor voluntari, care aveau să plece în Sahara. În mai hotărâseră să rămână prieteni pentru totdeauna, indiferent de împrejurări, indiferent de înfăţişarea pe care o vor căpăta în cursul vieţii şi să nu se stingherească unul pe altul în calea spre înfăptuiri. Înscriseseră această hotărâre într-un „contract” scris în două exemplare, „fără alt martor decât conştiinţa noastră”. În mai ascultaseră pe băncile parcului zvonul mugurilor care plesnesc şi tot atunci făuriseră visul aventurii lor comune în Sahara. Vor pleca să lupte, să construiască societatea internaţională a Saharianei!

Barca plutea necondusă pe lac şi ei urmăreau cu capetele apropiate, cu braţul întins spre boltă, conturul literelor roşii de pe cer „Consfătuirea pionierilor saharieni – mai 1992”.

Îi veni apoi în minte drumul în avion spre Tuanin, capitala Confederaţiei libere internaţionale a Africii, constituită cu ani în urmă. Pluteau în stratosferă şi inimile lor băteau la fel, stârnite de aceeaşi emoţie.

Îşi amintea desfăşurarea Congresului în Palatul ştiinţei, o clădire nouă, ale cărei linii arhitecturale avântate spre cer o apropiau de o catedrală gotică.

În sala de dezbateri se întâlneau cercetători şi tehnicieni din toate colturile lumii. Şi-n amestecul acela de porturi, de culori, de limbi, totul părea sărbătoresc şi tânăr.

La tribună urcau, rând pe rând, delegaţi ai tuturor institutelor de modificare a climei. Primul vorbise un savant marocan. Se referise la istoria biologică şi climatologică a Saharei. Analizase mijloacele sugerate de-a lungul veacurilor pentru a aduce viaţa în coclaurii pustii ai deşertului. Expunerea era pasionantă. Gesturile

largi, învăluitoare ale marocanului, îmbrăţişau pe delegaţi. Concluziile lui erau un îndemn la luptă, o chemare ia eroism.

În loja grupului delegaţilor români, cei doi îndrăgostiţi urmăreau atenţi cuvintele şi anunţurile.

Delegatul mexican propunea un proiect complex de transformare experimentală a pustiului kalaharian. Era o soluţie îndrăzneaţă, care cerea coordonarea imediată a eforturilor învăţaţilor şi tehnicienilor din toate continentele. La soluţia atacării imediate a pustiului kalaharian se alăturară o serie de delegaţi, propunând mijloace suplimentare şi arătând în ce măsură poate contribui ţara care i-a trimis la asigurarea forţelor şi mijloacelor necesare.

Bolnavul îşi aminti de momentul în care se anunţase de la masa secretariatului:

– Are cuvântul profesorul Gromov din Kiev.

– Se pregăteşte Grigore Tăun..

Grigore tresări, tresări cu adevărat. Acum, pentru întâia oara, îi revenise în minte propriul său nume.

…Era unul dintre delegaţii cei mai tineri. Avea 25 de ani. Toată lumea cunoştea însă lucrările sale despre influenţa seismelor asupra microclimatului.

După cuvântarea lui Gromov, presărată cu glume, aşa cum le făcea şi de la catedră – Grigore ascultase în cursul studenţiei sale lecţiile lui Gromov, cu care colaborase apoi la cercetarea seismelor din regiunea munţilor Vrancei – urmă el. Roxana îi strânsese mâna. Îl privise fără un cuvânt, cu ochii aceia mari, albaştri, ireal de albaştri, cu buzele arcuite a sărutare.

Nu-şi amintea ce-a spus atunci. Îi strânseseră mâna după aceea Gromov, marocanul, prieteni vechi şi noi.

Congresul hotărâse organizarea unor expediţii de orientare şi studii în deşerturile saharian şi kalaharian, unde autorii diferitelor proiecte aveau să culeagă informaţii suplimentare asupra structurii terenurilor şi să

confrunte soluţiile propuse cu condiţiile locale.

Pe una din marile platforme-elicoptere, putând transporta câte trei sute de persoane, zburau lin deasupra deşertului participanţii la congres. Aterizaseră la Centrul de cercetări sahariene. De acolo porniseră în grup cu automobilele cu şenile printre dune.

Câteva săptămâni la rând, locuiseră în corturi şi case prefabricate, în mijlocul nisipurilor, efectuând zeci şi zeci de experienţe, îşi amintea totul din ce în ce mai limpede. Odaia în care se afla dispăruse aproape cu totul. Îi apăreau în faţă oamenii pe care-i cunoscuse în acele zile – negri şi albi, mexicani şi malaezi, ruşi şi englezi, români şi unguri. Împreună asistau la lucrările experimentale, împreună dezbăteau semnificaţiile lor şi tot împreună visau la prefacerea giganticului pustiu.

În salopeta de culoarea nisipului, cu buclele blonde pudrate de pulberea sticloasă, cu obrajii bronzaţi, cu buzunarele pline de tot felul de aparate mici, aşa şi-o amintea pe Roxana.

Ai fi putut crede că după munca înfăptuită în blocurile şi corturile din deşert, nimic nu-i mai putea despărţi pe cercetători. Totuşi punctele de vedere se menţineau diferite şi erau susţinute cu dârzenie.

Unii susţineau că experienţele efectuate în Sahara, ca şi datele dobândite cu prilejul transformării radicale a deşertului asiatic Kara- Kum, precum şi a regiunilor semisecetoase, nu erau îndestulătoare pentru a se trage concluzii. Ei voiau să se aştepte rezultatele cercetărilor începute în pustiul Gobi, peninsula Arabici şi Australia. Alţii susţineau că nu s-au acumulat suficiente cunoştinţe despre starea moleculară specială a apei din atmosferă şi despre efectul ciclonilor. Ei cereau să se mai facă experienţe de creare a ciclonilor prin mari explozii aeriene şi cercetări asupra apei în stare gazoasă, supusa radiaţiilor cosmice…

Noi şi noi imagini se desfăşurau, ca într-un film, în faţa

lui.

Tăun simţi deodată în gât un gâlgâit ciudat, care se răspândea în tot trupul. Îi venea să râdă. Să râdă…

Acum, pentru întâia oară, îşi amintea de faptul că oamenii râd. Şi-şi dădu seama că râsul nu este numai o contracţie a muşchilor zigomatici, o contracţie a feţei, cum se spunea altădată, ci un fenomen la care participă tot corpul şi tot psihicul omului. El trăia acum o experienţă care confirma acest adevăr despre râs.

…Lui Tăun îi venea să râdă la amintirea unui episod al congresului.

Cineva propusese să se taie blocuri de gheaţă din Antarctica, lungi de câteva sute de kilometri şi largi de câteva zeci de kilometri fiecare. Acestea ar fi urmat să fie apoi transportate cu viteză maximă, sub strat izolant, alcătuindu-se cu ele ziduri apărătoare faţa de vânturile din Mediterană şi surse de apă suplimentare. La aceasta propunere, unul dintre savanţii români participanţi la şedinţă, observase că ea seamănă cu încercarea eroului popular român Păcală de a aduce soarele cu polobocul într-un bordei fără fereastră.

Şedinţele de lucru ale congresului se încheiaseră prin adoptarea, cu o mare majoritate, a două hotărâri:

Să se treacă imediat la fixarea dunelor, acoperirea lor cu vegetaţie şi întreţinerea vegetaţiei cu ajutorul ploii, obţinută prin sinteza vaporilor de apă, în deşertul Kalahari, ţinut pustiu din sudul Africii;

Să se pornească de îndată la aplicarea complexului de acţiuni stabilit pentru producerea şi reglementarea ploilor şi transformarea climei din deşertul libian, regiunea cea mai secetoasă şi mai uscată a Saharei, aşezată la apus de Egipt.

Îi suna în urechi textul rezoluţiei adoptate, de parcă l-ar fi citit atunci preşedintele şedinţei…

Toate acestea nu puteau fi halucinaţii. Era realitatea vie a ceea ce trăise cândva cu o mare intensitate.

Asistând ca un simplu spectator la aceste întâmplări uimitoare, Tăun se simţea ostenit, de parcă ar fi trecut pentru a doua oară prin ele. I se părea că aude în cap bătaia amplificată şi dureroasă a unei artere. Dacă se va rupe ceva, acolo, în cutia craniană? Nu putea însă opri şiruirea neîntreruptă a amintirilor.

...Îşi amintea cum se alcătuiseră cele două grupuri de cercetare. Primul, din care făcea şi el parte, format din 230 de cercetători şi 20.000 tehnicieni şi muncitori, avea să lucreze timp de trei ani în pustiul kalaharian. Al doilea, având în frunte vreo 520 de cercetători, urma să pornească bătălia în deşertul libian. După trecerea celor trei ani, grupa din Kalahari trebuia să se alăture centrului de operaţii din Libia, lăsând pentru continuarea lucrărilor şi supravegherea operaţiilor de transformare un număr de vreo 100 de lucrători ştiinţifici şi 10.000 de tehnicieni şi muncitori.

Aşa începuse bătălia împotriva marelui deşert african.

Conducerea operaţilor pe întregul continent fu încredinţată unei comisii alcătuite din opt reprezentanţi ai celor mai vestite universităţi din toate continentele.

Populaţia întregii lumi era ţinută la curent cu fiecare etapă a lucrărilor, căci desfăşurarea acţiunii, în toate amănuntele ei, era televizata.

O grupă de studiu era însărcinată cu primirea şi examinarea propunerilor suplimentare ale cetăţenilor federaţiei.

Grigore retrăia freamătul care cuprinsese toată Africa. Omenirea întreagă participa la aceasta lucrare fără precedent, aprovizionând grupurile de operatori cu cele mai noi modele de elicoavioane, cu substanţe de fixare a dunelor, cu seminţe de plante rezistente, cu substanţe de accelerare a creşterii vegetalelor, cu substanţe radioactive pentru ionizarea atmosferei, cu suflante atomice, cu explozivi nucleari de atmosferă pentru producerea ciclonilor artificiali, cu transformatori electrici

pentru tensiune foarte înaltă, cu costume de protecţie antiradioactive.

Avioanele lunecau cu viteze de mii de kilometri pe oră prin aerul kalaharian şi libian. Lui Grigore i se părea că aude şi acum zgomotul ascuţit, ca o fluierătură, pe care îl produceau. În numai câteva luni, o fâşie experimentală, lungă de 100 kilometri şi lată de 50 kilometri, la sud de tropicul Capricornului, fusese curăţată de nisipul superficial, impregnată cu strat fixator şi plantată cu cvartale de pini şi acacii, în interiorul cvartalelor se iviseră primele culturi.

Alimentarea cu apă a zonei experimentale se făcea pe cale artificială. Din sonde subterane ţâşneau curenţi de hidrogen încărcaţi cu pulberi catalitice, care determinau arderea hidrogenului cu oxigenul din aer, la temperatura mediului înconjurător. Astfel se sintetiza apa. Apa în stare de vapori făcea să crească umiditatea relativă a atmosferei. Izotopi radioactivi sintetici, foarte nestabili, erau lăsaţi să ionizeze atmosfera prin radiaţiile lor. Pentru răcirea straturilor de condensare se foloseau „exploziile reci”, care determinau destinderi puternice.

Milioane de oameni din toate colţurile lumii vizitau regiunea experimentală a deşertului înverzit. Experienţele de adaptare a animalelor şi plantelor din diferitele regiuni ale globului dădeau rezultate tot mai bune.

Şi totuşi…

Tăun călătorea cu gândul alături de Roxana prin oraşele experimentale din Kalahari. Şi retrăia sentimentul acela de deznădejde, care cuprinsese la un moment dat pe pionierii deşertului înviat.

Cât de aproape erau întâmplările de atunci!

Să se fi terminat epidemia aceea îngrozitoare a descurajării, despre care mulţi presupuneau că era provocată de radiaţiile utilizate? Ei doi se ţineau tari, dar mulţi alţii şovăiau. Pentru ce? Pentru cine? Aceste

întrebări reveneau din ce în ce mai des în discuţiile lor aprinse. Oare nu existau suficiente regiuni ale pământului unde n-ar fi fost nevoie de atâtea forţe şi mijloace, de atâtea sacrificii?...

Câteva zeci de cazuri de îmbolnăviri fără cauze aparente, şi numărul celor care şovăiau crescu şi mai mult.

Apoi mai erau rapoartele acelea economice nesuferite…

S-au cheltuit:

1 milion ore de muncă omenească medie pe săptămână pentru ploaia cu catalizatori.

2,5 milioane ore de muncă pentru lupta împotriva vântului secetos de nord.

30 milioane ore de muncă…

Aceste cifre deveniseră de-a dreptul sâcâitoare.

Pentru cine? Pentru ce?

Moartea grecului Manolis, a cărui voioşie, exuberanţă şi dragoste de viaţă îl făcuse iubit în toate cele şaptesprezece tabere din Kalahari, dădea apă la moara celor care se simţeau obosiţi.

Tăun şi Roxana nu cunoşteau îndoiala. Ei ştiau prea bine pentru cine, pentru ce. Se simţeau părtaşi activi la măreaţa lupta cu natura, căreia urma să i se smulgă un teren pe care avea să crească o societate internaţională în toate sensurile, o societate în care fiecare naţiune avea să aducă tot ce avea ea mai bun.

Tăun şi Roxana visau să aibă copii saharieni, să-i crească aici, pe locurile înviate de braţele şi minţile lor.

– O să fie băiat şi o să-l cheme Sahar, spunea Roxana.

– O să fie fată şi o s-o cheme… tot Roxana, era răspunsul lui.

– Băiat!

– Ba fată!

Epidemia deznădejdii nu-i atingea. Le întărea dragostea, prietenia cu Gromov, încrederea în viitor. Din

fericire mai erau încă mulţi ca ei.

Unii se întorceau însă în ţările lor. Au plecat şi din grupul de români patru oameni. După plecarea lor, grupul deveni mai omogen…

Fără să ştie de ce, Tăun simţea o nevoie arzătoare de a opri desfăşurarea ideilor şi imaginilor. Îi era nespus de teamă de ceea ce avea să urmeze. Îşi încorda toate forţele pentru a se întoarce cu gândul în odaia în care se afla, pentru a evada din lanţul acestor întâmplări, dar fără să izbutească.

Era dus, ca pe o pantă puternic înclinată, spre ceea ce simţea în străfunduri că era ultimul act al trecutului său.

…O expediţie de cercetări în partea neînverzită încă a deşertului Kalahari.

Maşina din capul coloanei se izbeşte de un proiectil atomic neexplodat.

S-a presupus mai târziu că acesta căzuse întâmplător acolo în 1965, când fuseseră trimise spre distrugere o serie de bombe atomice vechi, fabricate pe vremea pregătirilor de război. Îngropată în nisip şi având mecanismul de iniţiere defect, bomba nu explodase până în momentul atingerii cu vehiculul expediţiei.

Tăun simţea că se închirceşte. Vedea strălucirea orbitoare a „ciupercii”, furtuna de nisip stârnită, norii de pulbere cenuşie întunecând soarele, maşinile sfărâmate şi trupurile care se zvârcoleau în noaptea aceea artificială. Şi la capătul tuturor imaginilor, la capătul tuturor întâmplărilor, el, rănit, târându-se pe nisipul fierbinte şi strigând:

– Roxana, Roxana, Roxana…

Cum creştea deznădejdea aceea! Cum creştea spaima aceea! îi găsise trupul răstignit de o grilă metalică. Cu capul plecat, ca într-un gest de sfiiciune. Retrăia acum golul care se căscase atunci în jurul lui:.

Şi apoi, nimic. Topirea. Intrarea în moarte.

*

*   *

Internat la spitalul din Tombuctu, starea lui se agravase treptat. Efectul radiaţiilor îi slăbise tot mai mult organismul şi, pe deasupra, suferea de dureri de cap îngrozitoare. După câteva săptămâni, îi pieri orice poftă de mâncare. Suporta cu greu chiar alimentaţia lichida.

Majoritatea medicilor îl socoteau pierdut. Unul singur, doctorul Ali Haram, propusese o soluţie îndrăzneaţă: un tratament bazat pe o stare letargică provocată.

Îi stăruiau în minte cuvintele lui:

– Trebuie să împiedicăm cu orice preţ să progreseze boala. Un somn adânc, letargic, care va trebui poate prelungit ani de zile, e singura scăpare. În acest timp, vom acţiona cu toată energia asupra organismului în repaus, vom face intervenţiile operatorii necesare, vom aplica noul tratament de neutralizare a radioactivităţii cu emiţători de antiprotoni şi pozitroni, şi poate că îl vom vindeca. Salvarea unei vieţi merită toate eforturile noastre. Din punct de vedere ştiinţific, vom face o experienţă de o importanţă covârşitoare…

Doctorul Aii Haram dispăru, dispăru şi spitalul, ca într-o sală de cinematograf când se face brusc lumină.

Privirile-i căzură din nou asupra globului argintiu. Aburul care îl înconjura de obicei nu mai era acolo şi bolnavul îşi zări chipul ca într-o oglindă.

Cât timp trecuse de la toate aceste întâmplări? Căci acum nu se mai îndoia că le trăise aievea.

I se părea că e neschimbat. Aceeaşi faţă ovală, acelaşi păr castaniu, aceiaşi ochi căprui, aceleaşi buze precis conturate, nicio zbârcitură – în sfârşit, acelaşi chip de om tânăr.

– Probabil că nu a fost nevoie decât de câteva luni pentru tratament, îşi zise el.

Încercă să-şi pună în funcţiune muşchii, să facă o mişcare cât de mică. Dar nici măcar pleoapele nu voiau

să-l asculte şi continua să privească lumea din jur prin crăpătura îngustă dintre ele.

Prin uşă pătrunseră în încăpere trei oameni îmbrăcaţi în halate albe. Unul dintre ei, un bărbat mic de statură, dar cu mişcări vioaie, se apropie de aparatul din faţa patului şi învârti comutatorul. Pe cadrane acele indicatoare începură să joace, în timp ce pe ecrane pulsau neîntrerupt curbele. Se apropie de el şi îl privi cu ochi mici, de cârtiţă. Apoi se duse spre ceilalţi şi începu să vorbească repede:

– Da, da, îşi revine. Se apropie ziua când va ajunge să vadă şi să audă. Să ne pregătim pentru procesul complex al readaptării la viaţa de toate zilele!

Vor fi necesare serioase precauţii, exerciţii fizice speciale la anumite ore, un regim alimentar sever, odihnă multă, mai târziu plimbări supravegheate. Înainte de toate, o viaţă foarte regulată. Organismul îi este acum restabilit, de asta sunt sigur, dar vom avea mult de furcă pentru a face ca acest om să se comporte ca o fiinţă normală – cum sunt eu sau cum sunteţi voi. Nu uitaţi că n-a gândit, n-a vorbit, n-a mers - aruncă o privire rapidă spre bolnav – de câteva decenii, iar felul nostru de a fi îi este cu totul străin.

Tăun nu mai asculta.

Înţelesese cumva greşit spusele acestui omuleţ scund şi grăbit? Decenii? Câteva decenii? Cu neputinţă!

Îşi văzuse doar chipul oglindit în globul argintiu. Îşi amintea de accidentul lui ca de ceva recent, petrecut cu câteva săptămâni sau cel mult câteva luni în urmă.

Şi totuşi. N-ar fi fost exclus să fie aşa!

Dintr-o dată îi veniră în minte discuţiile purtate de medici după accident. Îşi amintea argumentele doctorului Ali Haram. Invocase cazurile citate de marele fiziolog Pavlov în comunicarea de la Sorbona din 1925: somnul de 5 ani, relatat de Pierre Janet, şi somnul hipnotic de 20 ani al unui bolnav din Petersburg. Marele

fiziolog rus le considera ca o dovadă a refacerii celulelor nervoase prin somn îndelungat.

"Cât timp celula corticală nu este încă profund lezată, starea de inhibiţie, de somn, o poate readuce la normal". Acestea fuseseră cuvintele lui Ali Haram.

Îşi amintea de o frază stranie, rostită de unul din medici: „Acţiunea noastră va fi un fel de îmbălsămare, ca acelea utilizate în intervenţiile chirurgicale îndelungi; vom menţine poate organismul zeci de ani. Da, zeci de ani, în stare de vitalitate minimală. Încetul cu încetul vom regenera sistemul nervos”.

„Zeci de ani”! „Zeci de ani”! Aceste cuvinte începură să-l obsedeze…

Un alt glas, uniform şi autoritar, îi atrase acum atenţia. Cel care vorbea era un om înalt şi uscat, care părea să aibă vreo 40 de ani. Din ceea ce pricepu, îi rămaseră în minte câteva idei pe care acesta le enunţa apăsat, în propoziţii scurte. Era limpede că nici acesta nu-şi dădea scama că bolnavul aude, că înţelege tot ce se petrece în jurul lui.

– Hotărit! Ai dreptate. Fără o atentă supraveghere, nu-l punem pe picioare. Putem compromite tot ce am realizat. Riscăm să avem peste o săptămână sau două un bolnav psihic, un nevropat. Părerea mea este să fie tratat ca un copil, care poate să-şi facă oricând un rău.

– N-ar fi bine nici să exagerăm, prietene coordonator, răsună acum vocea caldă a celui de al treilea om în halat alb. Exagerarea poate duce, pe calea opusă, spre acelaşi efect.

Bolnavul îl privi printre gene. Nu i-ar fi dat, după înfăţişare, mai mult de 30 de ani. Dar aprecierea îi fu dezminţita imediat. Glasul coordonatorului răsună din nou, ironic şi în acelaşi timp sever.

– Nu s-ar spune, doctore François, că lucrezi de mai bine de 25 de ani în clinica noastră. Nu-i vorba de exagerări, ci de măsuri la fel de necesare ca tratamentul

antiatrofic care i se aplică în timpul somnului. Dumneata priveşti medicina cu ochii unui romantic.

Câtva timp domni liniştea. Tăun simţea dureros nevoia să intervină, să spună ceva. I se părea naiv şi ridicol planul medicilor de a-l dădăci. Niciodată nu-i plăcuse să aibă de-a face cu doctorii. De data aceasta aveau de gând să i se bage şi în suflet. Dar ce-şi închipuiau ei? Ar fi vrut să le strige în faţă acestor… acestor… caraghioşi, că ceea ce puneau la cale nu se potrivea cu el. Să-şi facă ei meseria şi să-i dezmorţească muşchi? că de rest se va îngriji el.

Cuvintele „bolnav psihic”, „nevropat” o dată auzite, îşi făcuseră loc în mintea lui Tăun. Le sucea pe toate feţele. Nu mai era atent la cele ce se petreceau – „nevropat”, „bolnav psihic”… Ar fi vrut să vorbească, să strige, dar cuvintele, strigătele, nu treceau dincolo de pragul intenţiei.

Capitolul III

NAUFRAGIAŢII COSMICI

Discuţia continua. Atenţia lui Grigore fu atrasă de un nou schimb de cuvinte.

– Au spus că doresc să-l vadă? întrebă omul pe care ceilalţi îl numeau coordonator.

Doctorul François încuviinţă.

– Fie. N-am nimic împotrivă. Plimbări prea lungi nu le putem deocamdată permite, iar tratamentul care li se aplică nu e tocmai plăcut – trebuie s-o recunoaştem. Dacă îi interesează, poate că va fi un lucru bun.

– Chiar după ce se va trezi bolnavul nostru, doctore Beram, remarcă omul scund, care vorbise primul, contactul cu grupul naufragiaţilor cosmici va fi folositor. În fond, nu trebuie să uităm că avem de-a face cu cazuri

destul de apropiate: este vorba despre un proces îndelungat de adaptare. Sanatoriul nostru trebuie să realizeze condiţiile unui astfel de proces. În acest scop trebuie să creăm posibilitatea celor mai diverse legături între oameni. Şi în orice caz trebuie evitată singurătatea. Nu-i aşa?

Deasupra uşii se aprinse un mic bec albastru. Concomitent, răsună un semnal sonor.

Medicul care părea cel mai tânăr ieşi din încăpere şi se întoarse îndată.

– Ei sunt. Au venit.

– Să intre! spuse coordonatorul. Eu va trebui sa mă duc. Mă cheamă camera 234.

După plecarea lui Beram, Grigore zări pătrunzând în odaie, unul după altul, cinci oameni. Printre aceştia, trei femei. Erau cu toţii înalţi şi bine făcuţi, dar în mersul şi gesturile tor cele mai simple era vizibilă o mare nesiguranţă. Paşii li se poticneau mereu, mişcările pe care le făceau aveau ceva dezordonat, iar privirile le rătăceau neliniştite de la un obiect la altul.

Un bărbat care şchiopăta uşor părea să fie conducătorul lor. Le vorbea mereu celorlalţi pe un ton ferm, într-o limbă pe care Grigore n-o înţelegea, dar a cărei sonoritate îi era familiară… într-adevăr, vorbea ungureşte.

Se părea că era singurul care cunoştea şi o altă limbă, căci coordonatorul îi dădea anumite explicaţii, pe care el le transmitea celorlalţi.

Deodată Grigore văzu cum se desprinde din grup o femeie. Venea către el. Nu-i vedea deocamdată chipul. Dar ea se aplecă asupra lui. Şi inima lui Tăun începu să bată violent, Pentru o clipă, el îi zări chipul. Albastrul de myosotis al ochilor Roxanei, arcuirea buzelor Roxanei. Numai părul era altfel, cu totul altfel. Buclele roşii – ce roşu ciudat! – îi dădeau o înfăţişare stranie. O simţea aplecată deasupra chipului lui, privindu-l. Aproape că-i

mângâia fruntea cu părul.

– Iluşka! Iluşka! se auzi în încăpere din mai multe locuri.

Fata îşi întoarse o clipă capul şi Grigore îi văzu acum scoica urechii.

Întorcând capul către Grigore, continuă să-l cerceteze. La un moment dat, i se păru că întâlneşte sclipirea unei priviri printre gene. Ea prinse cu o mişcare febrilă mâna bolnavului şi îi pipăi pulsul. De la mâna fetei pornea acea căldură ameţitor de plăcută, care pătrunde până în ultima fibră a fiinţei lui. Şi Ilonei i se păru că simte o zvâcnire musculară.

Fără să se mişte din loc, ea strigă cu glasul tremurat

– François, François, vino, vino numaidecât:

Fata explică ceva prin semne, arătând spre Grigore; Medicul îi răspunse la fel. Era vădit că recurgeau la aceasta, fiindcă nu-şi pricepeau reciproc limba. Apoi, de la unul la celălalt începură să fie lansaţi termeni medicali pe care bolnavul nu-i înţelegea.

François părea viu interesat. Indică Iliuşkăi cadranele şi ecranele osciloscopice ale aparatului medical principal şi începu să-i demonstreze ceva. Tinăra fată îl contrazicea, dând energic din cap. Medicul o privi un timp gânditor şi pe urmă manevră butoanele aparatului. Pe chipul lui apăru o expresie de vie surprindere.

Deodată îl zăriră pe omul cel şchiop, pe care tânăra fată îl numea Şandor. Revenise în odaie, după o scurtă lipsă, şi îi privea, surprins de agitaţia lor.

Se duseră spre el şi discuţia continuă lângă uşă. Vorbeau însă atât de încet, încât Grigore nu mai putu desluşi nimic. Puţin mai târziu, vizitatorii părăsiră odaia, împreună cu medicul.

Nu trecuseră decât câteva minute şi doctorul François reveni în încăpere împreună cu medicul scund şi vioi. Amândoi păreau foarte agitaţi.

– Ascultă, doctore Naser, aşa cum mă cheamă

François, îţi spun ca această fată are deplină dreptate. Bolnavul aude, vede, simte absolut totul. Avem de-a face în acest moment cu o paralizie motrice. Nimic mai mult. Iar primele semne ale motricităţii au apărut şi ele, după cum au confirmat-o aparatele…

– Hm! Vasăzică aude? Ei, dacă-i aşa, suntem cam indiscreţi! observă el ironic şi continuă, fără să aştepte un răspuns. Dar reflexele? De ce nu reacţionează nici la lumină, nici la ceilalţi agenţi fizici? Nici măcar la înţepare?

Doctorul François îl întrerupse.

– Reactivitate practic nulă, sensibilitate aproape normală – acesta este diagnosticul meu.

Naser zâmbi neîncrezător şi întrebă:

– Te-ai mai întâlnit cu un asemenea caz?

Răspunsul veni tot sub forma unei întrebări.

– Ca medic, ai mai avut oare de-a face cu un bolnav care să îi dormit aproape 60 de ani? Tocmai în asta constă dificultatea cazului. Dar fata are dreptate, ţi-o spun!

Naser făcu un semn de dezaprobare.

– Nu sunt de acord cu ipoteza dumitale. Cred că de astă dată dreptatea e cu Beram. Eşti un romantic, un iremediabil romantic. Argumentele prin care te-ai străduit să dovedeşti că s-a trezit, sunt neverosimile, nefondate. Numai codanei cu părul de aramă, medicul improvizat al naufragiaţilor cosmici, i-a putut trece aşa ceva prin cap… şi numai pe dumneata te-a putut impresiona şi convinge.

François înfruntă zâmbetul celuilalt fără să clipească.

Se opriră în faţa aparatului.

Doctorul François răsucea comutatoarele, apăsa cu înfrigurare pe butoane şi explica, în timp ce interlocutorul său îşi arăta prin gesturi şi mimică dezaprobarea. Limbajul lor era acum atât de încărcat de termeni ştiinţifici necunoscuţi, încât Grigore renunţă la orice

tentativă de a pricepe ceva. Se simţea de altfel din nou obosit şi ar fi vrut să doarmă.

– Îţi repet, o iluzie, nimic altceva decât o iluzie! îl mai auzi la un moment dat spunând pe doctorul Naser. Acest om continuă să doarmă adânc. După părerea mea, unele reflexe vor apare chiar înainte de deşteptarea propriu-zisă.

Medicii erau acum în apropierea uşii. Grigore auzi un ultim crâmpei de conversaţie.

– O să vezi ce ne va povesti la trezire! Ce-o să mai râd atunci de convingerile dumitale. Iar în ce o priveşte pe Ilona Erdely, care mi-a sugerat ideea, pot să-ţi spun doar atât: n-o dau pentru mulţi medici prea siguri de ei. Degeaba zâmbeşti. N-are studii şi experienţă clinică ca noi, dar are o sensibilitate care nouă ne lipseşte adesea. Poate că – cine ştie – ne este tocită, datorită excesivei folosiri a aparatelor.

– Poftim! Asta-i bună! Ai început să propovăduieşti întoarcerea la instinct şi intuiţie. Dacă mai continui aşa, o să ajungi la homeopatie, o să ajungi să regreţi timpul când cancerul, sifilisul, poliomielita şi alte boli erau realităţi ale societăţii omeneşti.

– Dacă astea-s argumente, Naser…

Uşa care dispăruse în perete, pentru a-i lăsa să treacă, se închisese la loc, curmând vorba medicilor.

Rămas singur mult timp, bolnavul nu reuşi să se lase cuprins de somn, deşi acum dorea să doarmă. De mult nu zărise atâţia oameni laolaltă, nu auzise atâtea glasuri. Îl impresionaseră, îl obosiseră, îl copleşiseră.

Când aţipi, în sfârşit, visurile îl purtară mai întâi pe culmile înzăpezite ale Ceahlăului. Cu schiurile în spate, urca din greu pe o cărare abruptă. Se împiedica mereu, ostenit peste măsură. Frumuseţea priveliştii carpatine îi făcea însă sa uite uneori de eforturile pe care le depunea.

Deodată se stîrni însă un viscol puternic. Zăpada îi

muşca obrazul, însângerându-l. Îşi puse schiurile şi o porni la vale, înfruntând furtuna…

Furtuna… Nu mai era furtună de zăpadă, ci de nisip. Iar el se găsea într-un autocamion deschis, care străbătea cu mare viteză pustiul Kalahari. Nu mai desluşea figurile negrilor care-i populau visul. Dar auzea melodia accea ritmică, insinuantă, vioaie, cuceritoare, care-l chema spre corturile lor. O auzea, da, auzea versurile cântate de constructorii negri, repetată de constructorii albi, de toţi pionierii saharieni.

Visul îl purtă iar printre oamenii cu care lucrase în 1992.

Capitolul IV

IZBĂVIREA

Trecuse o săptămână.

Grigore trăia senzaţii noi. Furnicături intense îi parcurgeau tot trupul. Aduceau cu acelea pe care le ai când îţi dezmorţeşti picioarele, după ce le-ai ţinut mai mult timp imobile, într-o poziţie incomodă.

Uneori avea chiar impresia că a reuşit să-şi mişte capul; se convingea însă curând că fusese o simplă iluzie.

Faţa îi ardea şi nu se miră deloc rând auzi pe unul dintre medici spunând că, treptat, îi reveneau în obraz culorile sau că pe frunte se iviseră primele broboane de sudoare. O agitaţie interioară, de o intensitate aproape dureroasă, îi răscolea toată fiinţa.

În această stare fizică, imaginile ultimelor zile i se perindau prin minte cu o viteză de neînchipuit.

Îşi amintea cât de surprins rămăsese aflând că doctorul Naser, acest omuleţ mic şi plin de viaţă, avea 122 de ani şi că doctorul François, căruia îi dădea după înfăţişare

mai puţin de 30 de ani, avea 62. Iar el, Grigore Tăun, era un om de 85 de ani, un moşneag tânăr la chip!

Ştia acum că se găsea într-un sanatoriu situat într-o ţară mai mare decât întreaga Europă, căreia i se spunea „Sahariana”, în amintirea deşertului de altă dată. Aici se vorbea o limbă zonală, formată din contopirea mai multor limbi naţionale, pe scheletul limbii franceze. Şi Grigore înţelesese acum de ce pricepea unele cuvinte, iar altele nu.

Şi apoi auzise discuţia aceea stranie dintre două femei necunoscute, care intraseră cu câteva zile mai înainte în odaia sa. Un crâmpei din ea, care îl interesa în mod deosebit, i se întipărise adânc în minte.

– Pentru ce oră e stabilită azi ploaia?

– Pentru trei şi jumătate.

– Nu ştiu de ce se introduce atât de târziu orariul meteorologic de vară, cu două ploi. Ne prăjim ca pe vremea deşertului! Trebuie să cerem fără întârziere să se organizeze o consultare publică în această privinţă!

Aceste cuvinte îl tulburaseră şi continuau să-l preocupe.

Şi peste toate impresiile ce se îngrămădeau cu fiecare clipă de veghe şi de somn, stăruiau privirile celor doi ochi de myosotis.

Ilona Erdely trecea zilnic prin camera lui. Gesturile şi mişcările ei erau acum mai puţin nesigure, iar când mergea trupul i se mlădia în unduiri pline de graţie. Luase probabil intense lecţii ale limbii zonale care se vorbea aici şi nu mai avea nevoie de semne ca să se înţeleagă cu medicii spitalului.

Pentru Grigore, Ilona deveni cel mai important punct al lumii către care abia îşi ridica ochii înceţoşaţi. Învăţase să-i cunoască paşii, râsul; învăţase să-i ghicească prezenţa şi se trezea din toropeală la apropierea ei.

Îi plăcea mai cu seamă s-o audă înfruntându-i pe medici, ironizând meticulozitatea lui Naser său. amintind

cu glas de şcolăriţă:

– Atenţie, vine statuia ambulantă!

Statuia ambulantă era Beram, coordonatorul.

...Acum fata e din nou în preajma patului sau. Lângă ea se mai află doctorii François şi Naser.

Ilona se apropie de patul lui. De astă dată se aşează pe un scaun lângă pat şi bate cu buricul degetelor pieptul gol al bolnavului. Pe Grigore îl străbate un val de căldură care porneşte din degetele ci şi pune în mişcare rapidă inima. Sângele se revarsă în artere şi tâmplele îi bat să se spargă.

Tot ce se petrece în el vesteşte, ca o simfonie beethoveniană, în preajma finalului, deznodământul.

Sub buricul degetelor, Ilona simte zvâcnirea muşchilor. La apasă, ca să se convingă. Lunecă cu mâna spre gâtul bolnavului. Nu-i nici o iluzie. Zvâcnesc muşchii. Şi, ca şi cum s-ar teme să nu-l tulbure, şopteşte încet, mângâietor:

– Se trezeşte!

Şi deodată pleoapele întredeschise se desfac cu totul şi ochii lui se deschid în sfârşit larg, cu tot irisul căprui descoperit.

Orbit de lumină, Grigore clipeşte de câteva ori.

În încăpere domneşte o linişte atât de deplină, încât răsuflarea celor patru oameni se aude distinct. Nimeni nu face nici o mişcare.

Abia peste câteva clipe, doctorul François se întoarce către aparat şi cercetează indicativele de stare a bolnavului. Dar şi privirile lui se întorc către Tăun.

Ochii lui Grigore se rotesc în orbite. Căutătura lor rătăceşte printre obiecte şi se opreşte într-un târziu asupra celor trei oameni.

– Încearcă să vorbeşti! îl îndeamnă doctorul Naser, care, nebănuind că bolnavul înţelege destul de bine limba sahariană, a învăţat anume aceste trei cuvinte româneşti.

Grigore ar voi să rostească un singur cuvânt: „trăiesc”, ar voi să-şi asculte propriul glas. Dar limba i se împleticeşte şi din gură iese doar un sunet nearticulat. Face noi eforturi, până ce simte cum capul începe să-i zbârnâie şi să-l doară. Rezultatele sunt însă atât de departe de intenţie, încât feţele medicilor trădează o înfiorare.

Ilona îl priveşte parcă altfel. În ochii ei străluceşte un fel de siguranţă, amestecată cu o dorinţă fierbinte. Mâna fetei a cuprins-o acum pe a lui. Şi creşte în el, ca un torent, viaţa, nădejdea, siguranţa.

– Tră-tră-iesc! izbucneşte el în sfârşât.

Au tresărit cu toţii, de parcă i-a străbătut simultan un curent electric. În urechile lor, cuvântul rostit de Grigore răsună ca vestirea unei mari victorii.

– De atâtea zile văd şi aud totul, dar nu mă pot mişca – nu pot vorbi! Trăiesc, trăiesc… Mă înţelegeţi?

Gâtuiţi de emoţie, medicii au rămas ca paralizaţi în atitudinea în care i-au prins primele cuvinte. Mâna Ilonei strânge mai puternic pe aceea a bolnavului, care acum izbuteşte să facă prima mişcare, întorcându-şi capul spre ea.

Ochii Ilonei se umezesc. În ultimele zile înmugurise o prietenie puternică şi caldă în camera aceasta, în care renăştea la viaţă nouă un om de pe plaiurile dunărene.

– Ilona! mai şopteşte Grigore.

Eforturile depuse l-au epuizat. Câteva clipe mai târziu, fără de veste, somnul îl cuprinde din nou, de astă dată un somn izbăvitor, somnul întoarcerii la viaţă.

Capitolul V

POVESTEA ILONEI

Pe terasa ovală de marmoră a sanatoriului, care înainta departe în parc, cei doi convalescenţi respirau cu nesaţ aerul răcoros al amurgului saharian. A doua ploaie zilnică se oprise de vreo jumătate de oră. Amestecul de arome – tei şi portocali, bananieri şi arbori de ananas, meri şi cocotieri – umplea văzduhul.

Grigore Tăun, aşezat într-un jeţ, sorbea încet laptele de cocos şi o privea pe Ilona. Asculta istorisirile despre oamenii din sanatoriu, despre întâmplările zilei. Din o sută de cuvinte folosite de Ilona, Tăun făcuse socoteala că înţelege cel puţin şaizeci.

Alătura imaginea Roxanei de figura reală a Ilonei. Încetul cu încetul se ştergeau diferenţele, trăsăturile se contopeau în chipul cel nou. Numai părul, cu strălucirea lui arămie, era cu totul, cu totul deosebit.

– La ce te uiţi, Grigore?

– Păi te privesc…

– Da, dar parcă priveşti dincolo de mine.

Grigore zâmbea încurcat. Ar fi vrut să-i povestească, să-i vorbească de trecutul său, de dragostea lui abia începută, abia gustată. Dar totul i se părea ridicol. Vârsta lui crea un fel de obligaţie la sobrietate, la cuminţenie. În orice caz, nu putea vorbi despre dragostea lui.

– Te privesc proiectată pe trecutul meu, spuse în sfârşit, Grigore.

– Şi-mi stă bine în rama asta? întrebă şăgalnic Ilona.

– Te prinde de minune.

– Atunci descrie-mi cadrul acesta, povesteşte-mi despre trecutul tău. Sau nu, nu! Doctorul Naser a interzis în mod categoric să te obosesc. „Niciun efort de atenţie peste 3 minute”, îl îngână ea pe „doctorul cârtiţă”, imitând glasul şi accentul lui preţios. Privi iscoditor şi conspirativ în jur.

Roşul mâniei urcă în obrajii lui Grigore. Ilona se sperie văzând cum reapar pe figura lui cutele aspre din primele

zile, zilele de încordare, cu chinuitoarele şi penibilele recăderi în starea letargică. Se apropie de el şi-i prinse mâna în mâna ei, gest pe care-l repeta acum ori de câte ori voia să-l liniştească. Grigore tăcu.

– Ce e, Grigore, cu ce te-am supărat?

– Nu pot trăi în perimetrul ordonat de Naser, Ilona. Sunt gata să le mulţumesc acestor oameni pentru bunăvoinţa – mă rog – pentru stăruinţele lor. Îi admir pentru unele realizări, de care am auzit. Dar nu le pot îngădui să-mi comande fiecare gest.

– Dar eşti nedrept, dragul meu. Eşti nedrept. Tot ceea ce fac e pentru liniştea şi sănătatea noastră.

– Se poate, Ilona. Dar eu nu iubesc liniştea. La urma urmei, nici nu cred că sănătatea o câştigi într-o atmosferă de vată. Şi apoi oamenii aceştia siguri de ei, calmi, cu mişcări regulate, mă scot din sărite.

Ilona se sculă de pe scaun şi, în picioare lângă Grigore, îi mângâie părul castaniu. Un zâmbet ivit în colţul gurii lui Tăun destinse treptat trăsăturile încordate ale feţei lui.

– Vorbeşte-mi despre grupul vostru, spuse Tăun. Ai amânat de o sută de ori povestea asta.

Ilona nu mai încercă să ocolească răspunsul, ca în alte dăţi. Se ghemui în fotoliu. Privi o clipă în gol şi începu grăbită parcă:

– Voi fi scurtă. În fond, ar fi destul să-ţi spun un singur lucru. Noi, grupul acesta (pe care-l numesc cei din sanatoriu al „naufragiaţilor cosmici”, suntem urmaşii unor astronauţi rătăciţi. Da, sântem primii oameni care s-au născut pe un alt corp ceresc decât planeta Pământul...

Îţi aminteşti desigur de racheta cosmică „Tisa-3”, care a părăsit la 5 februarie 1982 globul terestru.

Grigore îşi prinse fruntea între degete, încercând să-şi adune gândurile.

– Sigur că da... „Tisa-3”... Să fi avut pe atunci

cincisprezece ani. În şcoala unde învăţam, toţi elevii urmăreau cu pasiune instalarea sateliţilor artificiali ai globului terestru, ca şi zborurile interplanetare. Racheta de care-mi vorbeşti a avut, dacă nu mă înşel, un echipaj de şaptesprezece oameni. Îşi propusese un zbor până în apropierea planetei Saturn, aterizarea pe un satelit al acestui corp ceresc şi studiul amănunţit al structurii meteorice a faimosului inel.

– Bravo! Să nu te mai prind că te plângi de pierderea memoriei. Şi mai departe ţii minte ce s-a întâmplat?

– Cum aş putea uita? continuă Grigore. Cred că n-a fost nimeni pe lume care să nu fi urmărit odiseea acelei expediţii cosmice.

Se scurseseră vreo câteva luni de la plecarea corăbiei astrale a oamenilor de ştiinţă maghiari. Pe Deimos, unul dintre sateliţii planetei Marte, organizat pe atunci ca gară cosmică, nava a făcut o scurtă escală şi a plecat mai departe. Câteva săptămâni mai târziu, legătura radiofonică a Pământului cu racheta s-a întrerupt. Şi de atunci – nici un semn de viaţă.

Îmi amintesc că numeroase expediţii de salvare au pornit în căutarea cosmonauţilor, fără să afle nimic despre soarta lor… Dar ce-i asta, Ilona? Era vorba ca tu să povesteşti şi văd că rolurile s-au inversat.

Ilona surâse. Pe obrazul ei se fugăreau umbrele amintirilor. Începu să vorbească şi mai repede, de parcă ar fi îndeplinit o îndatorire neplăcută, de care voia să scape.

– Tata, care era medicul expediţiei, mi-a povestit adesea cum s-a produs accidentul. Racheta s-a ciocnit cu un grup de corpuri meteorice. Motorul a fost distrus, iar cabina de radioteleviziune deteriorată. Radiotelegrafistul a pierit, iar alţi doi membri ai echipajului s-au ales cu leziuni serioase. Dacă diferitele compartimente ale navei nu ar fi fost separate prin pereţi etanşi, nimeni n-ar fi scăpat cu viaţă.

Toate încercările de a se repara motorul au dat greş, iar din micile motoare de rezervă, doar unul mai funcţiona. Puterea lui era însă redusă.

Racheta şi-a continuat zborul în virtutea inerţiei. Când a ajuns în apropierea unuia dintre sateliţii mici ai lui Jupiter, motorul de rezervă a putut fi folosit pentru aterizare.

Pe micul corp ceresc fără atmosferă şi fără viaţă, unde un om nu cântărea decât 2—3 kilograme, cosmonauţii şi-au amenajat un adăpost într-o stâncă, unde au descărcat instalaţiile rămase întregi şi proviziile. Încercările de a construi un nou motor sau de a reface aparatul de radioemisie au eşuat. Din fericire, aparatura pentru producerea sintetică a alimentelor, ca şi cea pentru fabricarea apei şi aerului, au scăpat intacte. Ca „materie primă" au fost, bineînţeles, folosite rocile de pe satelit.

Ilona se opri puţin, obosită de efortul pe care-l făcea povestind această stranie aventură.

Apoi continuă.

– Nu vreau să intru acum în toate amănuntele vieţii de pe satelit. Robinsonii cosmici au crezut că vor rămâne acolo doar câteva luni, apoi s-au temut că va fi vorba de câţiva ani, iar până la urmă ciudata escală a durat mai bine de jumătate de veac.

Câte nu au indurat în acest timp? Adesea au avut de înfruntat dificultăţi care păreau de nerezolvat! Până la urmă au învins însă toate greutăţile neobişnuitei lor existenţe.

Cincizeci de ani sunt o perioadă îndelungată, mai ales că la plecarea cosmonavei „Tisa-3" nu erau cunoscute toate măsurile pentru asigurarea longevităţii, descoperite şi aplicate ulterior pe Pământ.

Ultimul dintre savanţii plecaţi de pe Terra a murit acum trei ani…

Nouă, copiilor lor, care nici nu cunoscusem vreo altă viaţă, satelitul jupiterian nu ni s-a părut un exil atât de

trist. Supravegheam funcţionarea aparatelor, îngrijeam cu dragoste vegetaţia serei cosmice, făceam sport, citeam şi reciteam microcărţile bibliotecii, ba unii dintre noi încercau să se şi specializeze în diferite domenii. Eu, de pildă, m-am ocupat cu pasiune de medicină, ajutată de tatăl meu.

Dar ceea ce n-a reuşit generaţia veche, a izbutit cea nouă. Într-adevăr, fratele meu, Şandor, care acumulase toate cunoştinţele tehnice ale astronauţilor, a fost acela care a construit aparatul de emisie, anunţându-vă pe voi, pământenii, de existenţa noastră.

Trebuie să-ţi spun că prima lună după sosirea pe Pământ a fost îngrozitoare.

În condiţiile unei forţe gravitaţionale de vreo 20 de ori mai mare decât cea cu care eram obişnuiţi pe satelit, ne simţeam literalmente striviţi de sol. Abia după o săptămână am reuşit să stăm în picioare. Cu toţii sufeream de tulburări circulatorii, printre care adevărate crize de hipertensiune arterială paroxistică. Şi toate acestea, deşi în camera rotitoare a rachetei care ne adusese pe Pământ fusesem antrenaţi pentru greutatea pe care aveam să o căpătăm pe această planetă.

A trebuit să învăţăm din nou să mergem, ba chiar să facem cele mai simple mişcări. La început, muşchii picioarelor ne erau atât de slabi, încât puteam umbla numai cu proteze speciale de susţinere.

Ne-am obişnuit, de asemenea, greu cu prezenţa unor grupuri mai mari de oameni. De câte ori se adunau în jurul nostru 20—30 de persoane, intram într-o adevărată panică.

Brusc, Ilona se întrerupse.

Prin uşa verandei se făcuse auzită vocea doctorului Naser.

– E ora 8 şi 10. Vă caut de un sfert de oră.

– Venim, venim, răspunse Grigore plictisit. Câtă vreme va mai dura acest regim de cazarmă, doctore?

– Încă 2—3 luni de tratament şi pe urmă vă veţi lua zborul, răspunse cel întrebat.

Braţ la braţ, cei doi pacienţi o porniră agale de-a lungul terasei. Deodată Grigore se opri, şopti ceva la urechea fetei şi, după ce învinse protestele ei, o luară amândoi spre scara terasei care cobora în parc. Coborâră grăbiţi treptele acesteia, Grigore sprijinind-o pe Ilona, care mergea încă greu, şi o apucară pe o alee laterală. Se aşezară pe un petic de iarbă, înconjurat de un gard viu din tufe înalte de rozacee.

– Să ne caute! spuse Grigore, în timp ce Ilona, strângându-şi genunchii în palme, îl privea dintr-o parte, înveselită, cu ciuful roşcovan căzut peste frunte. Poate că în felul acesta se vor convinge că nu se întâmplă nimic grav dacă mâncăm într-o zi ceva mai târziu!

În grădiniţa în care se aşezaseră, Ilona află despre prima viaţă a lui Grigore, despre mama lui, învăţătoare, care-i insuflase pasiunea pentru ştiinţă, povestindu-i viaţa oamenilor care au creat drumurile omenirii spre lumină, despre Ştefania Mărăcineanu, despre eroii de la care a moştenit el hotărârea de a lupta pentru victoria convingerilor ştiinţifice.

Grigore îi vorbise despre dimineaţa însorită din toamna anului 1980, când profesorul de geografie Vasile Toader, un bătrân înalt, cu trăsături blânde, ţinuse lecţia aceea de neuitat despre Sahara. Îşi amintea şi acum cuvintele cu care începuse:

– Viitorul Africii e legat de soarta Saharei. S-ar putea ca pustiul să continue să înainteze şi nisipurile lui să cuprindă întreg continentul. S-ar putea… dar nu cred că va fi aşa. Până la urmă, oamenii vor învinge deşertul…

Atunci se hotărâse el, în mare taină, să lupte pentru prefacerea pustiului, să devină unul dintre miile de pionieri ai luptei şi victoriei împotriva deşertului…

Şi tot în gradină află Ilona despre Roxana, despre dragostea netrăită a lui Grigore.

Acolo s-a înjghebat puternica alianţă, alianţa Grigore-Ilona, împotriva lanţurilor inutile şi pentru cucerirea vieţii noi.

*

* *

A doua zi dimineaţa, pe la ora zece, Ilona Erdely răsfoia în biblioteca sanatoriului Enciclopedia medicală a veacului XXI. Doctorul François se oprise în faţa ei.

Când privirile li se întâlniră, izbucniră amândoi în acelaşi timp în râs.

– Aţi dezertat ieri de la masa de seară, observă dojenitor medicul. O adevărată răsmeriţă, hai?

Sigură de complicitatea lui Francois, Ilona spuse:

– Ce vrei, orice ai spune, viaţa e nesuferită cu program fix. Uneori încercăm să ne dăm iluzia că o sfidăm… Spune-mi drept, s-au supărat rău?

Doctorul nu ştia ce să răspundă. Colectivul medical ai sanatoriului hotărâse tratamentul, aşa cum acesta se aplica. N-ar fi vrut să arate bolnavilor că părerea lui era alta. Dar în acelaşi timp, nu-i venea deloc uşor să-şi ascundă gândurile.

Într-un târziu, spuse în doi peri:

– Sigur, îţi închipui…

Ilona nu-i slăbi din ochi:

– Şi dumneata?

Întrebarea fusese aruncată fără înconjur, pretinzând prin francheţea ei un răspuns net.

Doctorul François ezita o clipă, apoi zise, zâmbind:

– Serile sunt frumoase în parcul nostru. Nu cred ca i-ar putea strica cuiva, chiar pe stomacul gol… Şi acum, spune-mi, ai mai întâlnit vreo expresie necunoscută? Merge? Dacă ai să continui aşa, o să te văd curând doctoriţă în toată regula.

– Nu mai râde de mine, François!

– Nu râd, Ilona, dar cu sensibilitatea ta şi cu aparatele

veacului nostru, sunt convins că ne-o vei lua înainte.

– La drept vorbind, nici n-am de gând să v-o iau înainte. Nu-mi place să fug. Şi acum, lămureşte-mă, mai bine, că m-am încurcat cu antihormonii ăştia.

După puţină vreme, erau adânciţi într-o discuţie aprinsă de endocrinologie. Izolaseră fonic compartimentul lor, pentru a nu deranja pe ceilalţi lectori ai bibliotecii. Semnalul sonor care anunţa servirea mesei îi surprinse pe amândoi, ca un musafir sosit înainte de vreme.

Capitolul VI

O STAŢIE DE TELEVIZIUNE CU O ÎNTREBUINŢARE CIUDATA

La ora 11, scurt timp după oprirea ploii, Ilona Erdely se întorsese cu grupul naufragiaţilor cosmici dintr-o plimbare prin împrejurimi. Vizitaseră o uzină de sinteză a zahărului din bioxid de carbon şi apă.

Era nerăbdătoare să-i povestească lui Grigore despre cercetătorii şi tehnicienii pe care îi întâlnise acolo, despre instalaţia de captare a energiei solare, despre secţia de producere a zaharurilor optic active şi despre microorganismele sintetice folosite ca roboţi minusculi pentru prelucrarea materiei prime. Porni grăbită în căutarea lui prin marele parc unde acesta obişnuia să-şi petreacă dimineţile.

Rătăcea de mai bine de o oră pe alei, când ajunse la marginea lacului.

Un obiect care sclipea puternic îi atrase aici privirea. Era creionul imprimator al lui Tăun. Se aplecă să-l ridice, dar în aceeaşi clipă o străbătu un fior rece, căci mai văzuse ceva. Pe oglinda lacului plutea gluga mantalei lui Grigore.

Câteva clipe se simţi ca paralizată de groază şi de durere. Se gândea la starea sufletească care pusese stăpânire pe Tăun în ultimele zile, mai ales de când aflase că părinţii lui muriseră, unul după altul, cu câţiva ani în urmă.

Trebuie să dau alarma! Toată lumea să-l caute! spuse tare Ilona.

O porni în fugă spre sanatoriu. Era atât de tulburată, încât apucă pe un drum greşit. O luă la dreapta, la stânga, apoi dintr-o dată ajunse într-o regiune a parcului pe care nu o cunoştea.

Picioarele ei, încă neadaptate pe deplin mersului pe pământ, nu puteau susţine mult timp un asemenea efort. Începu să se poticnească tot mai des. Cădea şi se ridica mereu, fără să observe măcar că genunchii îi sângerau.

– Trebuie să dau alarma! îşi spunea ea mereu.

La un moment dat, i se păru că aude nişte glasuri şi începu să strige. Deşi nu primi niciun răspuns, porni hotărâtă în direcţia de unde veniseră zgomotele.

Curând se afla în faţa unui perete înalt, a cărui poartă tocmai se închidea. Alergă spre ea, dar o găsi încuiată. Deşi picioarele o dureau tot mai rău, Ilona se căţără pe zid şi sări pe partea cealaltă.

În faţa ei se ridica acum o clădire ciudată, de forma unui trunchi de con. Doi oameni, dintre care unul era fără îndoială doctorul Naser, intraseră tocmai înăuntru.

Tânara fată o lua spre poarta, hotărâtă să plece. Dar se opri, înmărmurită.

Printr-o mare fereastră ovală se vedeau discutând trei oameni. Din când în când arătau spre un al patrulea, aflat mai la o parte. Şi acesta nu era altul decât… Grigore Tăun, care se mişca, gesticula.

Ilonei îi veni inima la loc. Vasăzică trăia, era sănătos – fu primul ei gând. Dar ce căuta acolo? Ascundea deci faţă de ea unele lucruri. Acest gând o întrista.

Din nou făcu câţiva paşi spre clădire. Curând fu însă

cuprinsă de o nedumerire şi mai mare. Grigore era acolo înăuntru… şi nu era înăuntru. Deşi se afla în casă, îl vedea în aer liber, în faţa unui şantier de construcţie.

Dintr-o dată pricepu. În odaie nu era el, Tăun, în carne şi oase, ci un aparat de televiziune în relief.

Ca pentru a-i confirma presupunerea, imaginea de pe ecranul electronic se schimbă brusc. Il văzu acolo pe fratele ei Şandor, citind în bibliotecă, aşa cum îl lăsase la întoarcerea din plimbare, apoi pe rând pe alţi bolnavi din sanatoriu.

Acum totul era limpede. În clădirea tronconică se găsea o staţie de urmărire prin televiziune a celor internaţi în sanatoriu. Medicii puteau astfel afla ce fac bolnavii, urmărind într-o zi pe unii, într-alta pe alţii.

Ilona era buimăcită. În gură avea acum un gust amar. Ideea că erau în felul acesta supravegheaţi o făcea să-şi resimtă existenţa fizică ca o povară.

Poate că o văzuseră stând alături de Grigore în grădiniţă; poate că văzuseră şi lacrimile lui la amintirea Roxanei. Şi, desigur, auzeau şi cuvintele lor. Discaseră ideile lor. Era oribil, oribil!

Dorea mai mult ca oricând să vorbească cu Grigore, să se sfătuiască cu el, să hotărască ce era de făcut. Fratele ei nu ar fi înţeles-o. Parcă-l vedea spunându-i:

– Ei şi! Ce-ţi pasă? Totul se face doar pentru însănătoşirea noastră, spre binele nostru. De ce să ne împotrivim sau să ne supărăm?

– Nu, asta nu! spuse hotărât fata, răspunzându-i parcă.

Se gândi o clipă să se ducă la oamenii aceia care urmăreau imaginile televizate şi să le spună tot ce avea pe inimă. Cum de au născocit aşa ceva? Lor le-ar îi plăcut să…

Brusc, se răzgândi.

Mai întii voia să cunoască părerea lui Tăun.

Îşi părăsi punctul de observaţie, sări iar zidul grădinii şi porni pe aleile parcului, strigându-l din când în când pe

Grigore.

Dar glasul ei nu stârnea decât ciripitul păsărilor cuibărite în coroanele bogate ale pomilor.

Capitolul VII

O HOTARIRE IMPORTANTA

Grigore manevra agitat la televizofon, un aparat cu aspect de ceasornic, pe care-l purta la braţ. Funcţionarea acestuia era cât se poate de simplă. Pe marginea lui se găseau 12 butoane, dintre care 10 numerotate. Apăsând succesiv pe acestea şi formând diferite numere-indicative, de câte 15 cifre, se putea stabili legătura cu orice posesor al unui astfel de aparat emiţător-receptor de pe cuprinsul globului pământesc. Cel chemat simţea o uşoară furnicătură între cot şi mână. Dintre cele două butoane nenumerotate, unul servea la întreruperea legăturii, atunci când purtătorul aparatului nu voia să fie deranjat, iar altul la punerea în funcţiune a micului cadran-televizor. O ieşitură conică îndeplinea funcţia de antenă.

Pe minusculul televizor apăruse de câteva clipe imaginea unei femei mai în vârstă, care începu să vorbească cu o voce piţigăiată.

– Toată lumea credea că vei fi de faţă. Institutul meteorologic te sărbătorea doar pe tine, trezirea la viaţă a omului de ştiinţă care îl reprezentase la Congresul din 1992.

– Crede-mă, mătuşă Maria, că am încercat tot ce era omeneşte posibil pentru a convinge medicii de aici. Şi nu numai fiindcă voiam să fiu de faţă la sesiune. Sunt convins că venind acolo, m-aş fi simţit mult mai bine. Mai trăiesc doar atâţia oameni care m-au cunoscut, care mi-au fost prieteni. Dar nu au vrut să mă lase să plec şi

pace! Toate insistenţele şi rugăminţile au fost zadarnice.

– Mare păcat! răsună de partea cealaltă a televizofonului. Dac-ai şti ce frumos a vorbit profesorul Gromov despre tine!

Tăun tresări.

– Cine?! Gromov! Profesorul meu. Bătrânul meu, bunul meu Gromov! Mai trăieşte? Spune-mi, mătuşă, ştii cumva unde lucrează acum?

– Cum să nu! A spus-o doar în cuvântare. Nu prea departe de tine. Undeva în Sahara, adică în Sahariana, cum i se spune acum, într-un oraş nou… Dacă nu mă-nşel, la El-Solohu. De altfel, îi găseşti adresa în cartea populaţiei.

– Îţi mulţumesc pentru această veste!

Un timp nimeni nu spuse nimic. Apoi mătuşa începu să vorbească, cu glas schimbat.

– Mă tot gândesc ce bine ar fi fost dacă te-ai fi trezit cu câţiva ani mai devreme. Îmi amintesc că ultimele cuvinte ale mamei tale au fost pentru tine. Nici nu-ţi poţi închipui ce îndurerată era că nu te-a avut lângă ea, când s-a stins. Ani şi ani la rând a trăit urmărind veştile care veneau din sanatoriul vostru, citind tot ce se scria despre tratamentul aplicat singurului ei copil, nădăjduind că te va mai putea strânge o dată în braţe…

Vorba îi fu întreruptă de un hohot de plâns.

Tăun închise ochii. Chipul blând al mamei sale îi apăru atât de limpede, de parcă l-ar fi avut în faţa ochilor. Şi din foşnetul frunzelor părea că se desprind versurile poetului:

„O, mamă, dulce mamă, din negură de vremi,
Pe freamătul de frunze, la tine tu mă chemi”.

– Să ştii, dragul meu, continuă bătrâna cu vocea ei subţire şi stridentă, că sunt hotărâtă să vin la tine. În ultima vreme, mă simt tare şubredă. Am 103 ani. Asta n-ar fi nimic în vremurile noastre, dar tratamentul de longevitate au început să mi-l aplice abia de la 65 de ani.

Cine ştie cât o mai duc. Mama ta m-a rugat în ultimele ei ceasuri să te îmbrăţişez din partea ei.

– Te aştept cu drag, mătuşă… De altfel, nădăjduiesc să vin şi eu, cât mai curând, pe acolo.

– Bine-ai face. Şi acum, la revedere, Grigore! încheie bătrâna cu un tremur în glas.

– Pe curând, mătuşă, şi nu uita să mă anunţi când vii.

Imaginea de pe ecranul televizofonului dispăru.

Tăun se sculă alene de pe bancă şi porni prin parc cu capul plecat.

De câteva zile, totul i se părea întunecat şi gândul de a revedea oraşul, casa unde trăise în copilărie şi tinereţe, îl năpădi.

Ar fi vrut să fumeze o ţigară, dar aşa ceva nu mai există de mult. Îşi amintea de explicaţiile pe care i le dăduse curând după trezirea sa medicul coordonator, cu vocea lui gravă, însoţindu-şi spusele cu gesturi largi şi egalei

– Tutun, băuturi alcoolice, stupefiante – din toate acestea nu a rămas astăzi decât o amintire urâtă. Viaţa e atât de plină, de bogată, încât nu simţim nevoia nici unei amăgiri. Îi compătimim pe oamenii care în trecut fugeau de realitate, ameţindu-se cu alcool sau intoxicându-se cu un fum care le distrugea căile respiratorii. Trebuie să te obişnuieşti să trăieşti şi fără aceste otrăvuri.

Avea dreptate, desigur…

– Trebuie să încep să învăţ, sa învăţ zi şi noapte, izbucni deodată cu voce tare Tăun.

Cu o săptămână în urmă îi dăduseră pentru prima dată voie să cerceteze publicaţiile meteorologice. Aştepta de mult această clipa. Dar dezamăgirea fu cumplită. Constatase curând că nu pricepea mai nimic din articolele publicate. Ştiinţa ajunsese pe culmi noi şi el rămăsese, uitat, în urmă.

Studiile şi cercetările pe care le făcuse cu aproape jumătate de secol în urmă nu-i mai foloseau prea mult.

Îşi dădea seama că va avea nevoie de multă vreme pentru a se pune la curent. Începuse să se obişnuiască cu acest gând, şi câtva timp citi cu pasiune, alături de alte cărţi, lucrări din specialitatea sa. Acum însă, în starea sufletească în care se găsea, se strecura uşor deznădejdea.

– Da, da! începu să îngâne singur. Redevin student. O iau de la început cu toate.

Pe de altă parte ştia că numai cu lectura nu va face mare lucru. Trebuia să ia contact cu oamenii de ştiinţă, cu cercetătorii vremii, să stea de vorbă cu ei, să vadă cum lucrează. Dar medicii sanatoriului nici nu voiau să audă deocamdată de aşa ceva. De curând îl opriseră să ia parte la o dezbatere în legătura cu dirijarea climei, care avusese loc într-o localitate învecinată. Îşi amintea şi acum, cu enervare, – cuvintele doctorului Naser, rostite sentenţios:

– Nu, dragul meu! Sănătatea dumitale înainte de toate. Riscul e prea mare. Să nu ne pripim!

Câte nu-i spusese el atunci. Îl apucase pe acest omuleţ mic şi îndesat de umeri, îl forţase să stea nemişcat şi îi vorbise despre firea lui. Fusese un alpinist încercat, un călător pasionat, un om care nu suportase niciodată să fie condus de alţii. Când elabora un studiu ştiinţific, îi plăcea uneori să doarmă ziua şi să lucreze noaptea…

Degeaba.

– Tratamentul e tratament! răspunsese doctorul, sec. Te vei obişnui. Îţi spun din nou: să nu ne pripim!

Din cer începuseră să cadă picături grele.

Grigore surise.

– E zece dimineaţa! A venit, ca de obicei, la ora anunţată. Totul merge perfect, ca un cronometru de mare precizie. Aici nimeni nu se poate plânge că ploaia l-a prins pe neprevăzute.

Se revoltă singur împotriva nemulţumirii care răzbătea în cuvintele sale nerostite. Tocmai acesta era marele

progres. De la prevederea vremii, meteorologii trecuseră la dirijarea ei – visul lor din totdeauna. Şi el, tocmai el…

Începuse să plouă des.

Grigore scoase dintr-un buzunar al hainei mantaua confecţionată dintr-un material plastic extra uşor, care strânsă nu era mai mare decât o batistă. O îmbrăcă. Nu-şi puse însă gluga, ci o vârî neglijent într-un buzunar al hainei de ploaie. Nici nu observă când căzu de acolo, smulsă de o rafală de vânt.

Îi plăcea să simtă picăturile biciuindu-i faţa, răcorindu-l. Mergea fără să se oprească, cu paşi egali şi nu prea mari. Ajuns în apropierea lacului, se opri puţin, privind cum picăturile loveau suprafaţa apei, cum se lărgeau miile de cercuri, miile de unde.

Unde era acum Ilona? în ultimele două zile se văzuseră mai rar. Ea era adesea la plimbările organizate pentru adaptarea naufragiaţilor cosmici, iar el se refugia în singurătate. Poate că şi pe Ilona o obosea dispoziţia lui proastă. Era nesuferit şi mereu pus pe harţă. O ştia prea bine.

După o jumătate de oră, ploaia conteni.

Grigore se aşeză pe o bancă, scoase din buzunar o revista şi începu să o răsfoiască. Vru să urmărească câteva pasaje cu creionul imprimator, dar constată că nu-l avea la el. Probabil că-l pierduse, îşi spuse enervat, gândindu-se că toate îi mergeau pe dos.

Îşi aminti deodată de profesorul Gromov. Îi ceru indicativul de la centrala televizofonică şi peste puţine minute, pe micul ecran apăru chipul unui bătrân cu trăsături de o mare mobilitate. Avea o vorbă repede şi blajină. În vocea lui răzbătea o undă de duioşie stăpânită.

– Tocmai voiam să te chem! fură primele lui cuvinte. Îmi pare nespus de bine că te revăd, că eşti, în sfârşit, sănătos. Am urmărit toată întâmplarea ta. Acum aş vrea să te am pe aproape, băiete. Sunt încă tânăr – că de

vârstă nu-mi prea pasă –, dar dacă te-aş vedea, aş mai întineri cu douăzeci de ani. Flăcăule, trage o fugă până la El-Solohu şi o să ne depănăm amintirile! Când vii p-aici? Cred că biblioteca mea are cu ce să te tenteze.

Când Tăun ajunse să spună şi el câteva cuvinte, îi mărturisi doar necazul lui, dorinţa de a sfârşi cu viaţa comprimată.

Profesorul nu stătu mult pe ginduri.

– Ascultă, Grigore! Doar nu vrei invitaţie în scris. Eu şi biblioteca mea, institutul şi Centrul cultural central, întregul El-Solohu şi tot ce mai vrei pe deasupra, te aşteaptă. Auzi? Te aşteptăm. Nu se face să refuzi. Stai câtva timp aici şi, dacă vrei, pleci pe urmă la Bucureşti. Şi acum, te las, că m-au năpădit nişte oaspeţi.

După convorbire, Tăun se sculă să plece. Dar i se păru că dincolo de copaci se mişcă ceva şi o porni într-acolo.

Ajuns în poiană, se opri, mirat.

Un grup de maşini complicate, având forme pe care meteorologul nu le cunoştea, înălţau cu o viteză de neînchipuit o clădire.

– Noul pavilion sanatorial de care am auzit vorbindu-se! îşi spuse Tăun.

Braţele extensibile ale marilor combine de construcţii ridicau în aer, până la înălţimi considerabile, pereţii -prefabricaţi ai unei clădiri – care cuprindeau uşile, ferestrele, toate instalaţiile – şi le montau în fundaţia existentă. După pereţi, urmă un planşeu, pe care braţele maşinii îl îmbinară cu pereţii.

În agitaţia lor neîntreruptă, combinele păreau făpturi însufleţite, înzestrate cu inteligenţă. Ştiau parcă ce materiale trebuiau să aleagă din stivele de elemente prefabricate, până unde să le ridice, cum să le fixeze unele într-altele. Prin aer circulau, în acelaşi timp, zeci de piese ale construcţiei, cu o viteză şi o precizie uimitoare. Totul se petrecea fără vreun alt zgomot decât clinchetul elementelor de construcţie, care se îmbucau unul într-

altul.

Tăun examina atent acest şantier de construcţii automatizat. Compară în minte forma maşinilor şi viteza de mişcare a organelor lor cu cele existente pe vremea când pornise în lupta cu Sahara.

Ce imprimă acest aer de eleganţă maşinilor, lucrării în general? Forma simplă? Viteza? Nu, aici nu se puteau stabili deosebiri esenţiale între maşinile pe care le vedea şi cele pe care le cunoscuse.

Tăun căută din ochi pe omul care conducea operaţia.

Deodată îl zări, într-o cabină cilindrică, purtată de un autovehicul. Se apropie pe nesimţite de el şi începu să-l privească cu interes.

În faţa tehnicianului se afla o masă de comandă. Mai multe cadrane îi indicau în orice moment mersul lucrării. Din timp în timp, apăsa pe un buton şi atunci, pe un ecran oval, se ivea o imagine reprezenţind acea secţiune a construcţiei pe care dorea să o cerceteze încetul cu încetul, Tăun înţelese că ceea ce deosebea aceste maşini de cele pe care le cunoştea, era transmiterea mişcărilor fără angrenaje şi fără axe. Fiecare organ de maşină asculta parcă de un creier al maşinii, care transmitea impulsul pe calea undelor. Fiecare maşină parţială primea comenzile de la maşina centrală, pe care o conducea creierul viu, omul cu planul în mână. Transmiterea comenzii şi a energiei de mişcare prin unde, acesta era secretul eleganţei şi preciziei mişcărilor întregului ansamblu.

Dorea să cerceteze mai de aproape construcţia care se înălţa văzând cu ochii şi porni spre ea.

Un semnal sonor prelung răsună. Prezenţa îi fusese desigur detectată. Vru totuşi să înainteze. În faţa lui apăru însă un fel de paravan care-i bară calea. Încercă să-l ocolească, dar paravanul se mută şi el.

Puţin mai târziu, tehnicianul, care ieşise din cabină, îl bătu prieteneşte pe umăr şi i se adresă cu mustrare în

glas:

– Se poate aşa ceva, prietene Tăun? Vrei să te confunde „elefantul” meu cu un element prefabricat?

Un pic ruşinat, Grigore se dădu cu câţiva paşi înapoi.

– Ei, cum îţi place? îi întrebă tehnicianul, schimbând vorba.

Acum Grigore îl recunoscu. Era mecanicul secund al sanatoriului!

– Ştiu eu ce să spun? Elefantul dumitale e în orice caz un robot inteligent. Nu ştiu însă dacă aduce oamenilor care l-au creat fericirea pe care o aşteaptă de la el. Mă refer la toţi "Elefanţii" epocii voastre… noastre, în sfârşit.

Se urcară în cabina de dirijare, şi mecanicul îi dădu lui Tăun o serie de explicaţii despre funcţionarea combinelor de construcţii. Grigore asculta cu multă atenţie.

– În ce priveşte problema pe care ai ridicat-o în legătură cu aportul automatizării la mulţumirea omului, spuse tehnicianul, ţi-aş recomanda o pictură şi o simfonie, care mi se par cele mai reuşite realizări artistice ale decadei noastre. Şi una şi alta sunt intitulate „Omul”.

Cred că cele două opere exprimă – fiecare în felul ei – esenţa actualităţii. Pictura reprezintă o făptură omenească, care aminteşte de sculptura „Gânditorul”, a lui Rodin. Numai că în una din mâinile sale, o mână care e fineţe şi forţă, vezi o maşină mică, complicată, care apare în plină acţiune. Privirea omului – gânditorul – examinează critic maşinuţa. Contemplând pictura asta, te simţi creator, demiurg.

Cu pleoapele abia întredeschise, tehnicianul părea că priveşte amănuntele unei imagini văzute numai de el.

Iar simfonia „omul” – spuse el după câteva clipe de tăcere – cântă o luptă fără de sfârşit şi măreţia destinului acestei lupte. Pe calea împlinirii misiunii sale cosmice, omul insuflă lutului, materiei, flacăra geniului său, veşnic nestinsă. Asta pare că spun motivele simfoniei care revin

mereu pe alte planuri de armonie.

Tăun şi mecanicul tăceau. În jurul lor, continua activitatea combinelor automate.

Ora fixată pentru prânz trecuse de mult, când Grigore o luă agale spre sanatoriu. Îşi aminti de Gromov. Oare era în stare să accepte, să se arunce în viitoarea vieţii?

Preocupat cum era de ceea ce văzuse şi auzise, nici nu observă că cineva se apropie de el.

Abia când îşi auzi strigat numele, tresari şi ridică capul.

Glasul era al Ilonei.

– Ce s-a întâmplat, draga mea?

Observă cu spaimă că era rănită la genunchi şi o întrebă îngrijorai dacă suferise vreun accident, Ilona era însă atât de tulburată, încât abia putea vorbi. Grigore o bandajă în grabă cu o batistă ruptă în două. O luă apoi de braţ şi se aşeză cu ea pe o bancă. Abia aici încăpu ea să-şi revină şi izbuti să îngâne primele cuvinte:

– Ascultă, Grigore, trebuie să facem ceva. Aşa nu mai merge!

O privi mirat, fără să înţeleagă.

– Spune-mi, ce s-a întâmplat?

Cu respiraţia întretăiată, Ilona îi povesti tot ce văzuse la staţia de televiziune a sanatoriului.

– Înţelegi, Grigore? Fiecare mişcare a noastră este supravegheată. Nu mai avem niciun colţişor care să ne aparţină cu adevărat. Până şi libertatea de care ne bucurăm în plimbările din parc este înşelătoare Dacă ar şti că suntem acum aici, poate ne-ar examina şi acum, ne-ar asculta vorbele, şoaptele. Poate că ne urmăresc şi gîndurile abia înfiripate, nerostite încă…

Tăun mângâia buclele arămii ale ILonei. Nici sieşi nu îndrăznea să-şi mărturisească că se bucura de cele întâmplate. Dar se bucura. Se bucura de prilejul acesta care o împingea şi mai mult pe Ilona spre el.

O mie de gânduri îi treceau prin minte. Unul dintre ele

îşi făcea drum, printre toate, înaintând în avalanşă. Şi acest gând împletea dorinţa lui de a păstra, de a cultiva dragostea Ilonei, nerăbdarea de a umple golul de informaţie şi cunoaştere ştiinţifică, cu aceea, pe care nu şi-o mărturisea nici lui, de a-şi manifesta independenţa faţă de medici, faţă de Gromov. El era doar Grigore Tăun…

– Vrei să evadăm către viaţă, Ilona? o întrebă el, privind-o drept în ochi.

Şi întâlni în ochii ei ceva care semăna a ştrengărie.

– Ar fi minunat, Grigore, dacă s-ar putea!

– Se va putea, trebuie să se poată! răspunse Tăun hotărât… Tot ne spun ei răzvrătiţi aici, în sanatoriu. Să le dovedim că merităm porecla, adăugă el râzând.

Tăun făcu în glumă un semn conspirativ.

Discutară aprins despre metode şi planuri.

– Suntem pe cale să facem un pas important, observă Grigore.

E nevoie de prudenţă şi înţelepciune. Ar trebui însă, în primul rând, să ştim precis ce mai au de gând cu noi.

Hotărâră ca Tăun să discute problema lor cu coordonatorul sanatoriului.

*

*   *

În aceeaşi seară, Grigore se găsea în cabinetul doctorului Beram. Discuţia, care dura de peste un ceas, se precipita…

– Atmosfera în acest sanatoriu este silnică, mijloacele utilizate sunt barbare! izbucni Tăun.

– Şi totuşi, în această atmosferă şi cu aceste mijloace aşa-zis barbare, noi am rezolvat aici până astăzi – şi doctorul Beram apăsă pe comutatorul integratorului statistic – 24.352 cazuri de afecţiuni nervoase, 42.000…

Tăun îl întrerupse.

– Asta este. Tocmai asta este! Ne socotiţi nebuni şi ne

trataţi ca pe nişte nebuni. Ne spionaţi, ne urmăriţi fiecare mişcare, fiecare gest. Împingeţi analiza şi supravegherea voastră mult dincolo de limitele admisibile. Suntem nişte obiecte de studiu, nişte insecte puse sub lupă. Şi asta este insuportabil, insuportabil…

Doctorul Beram simţea că făcuse o greşeală. Şi era din ce în ce mai încredinţat că tratamentul lui Tăun trebuie să fie prelungit. Dar totodată înţelegea că o modificare a tratamentului se impunea. Era desigur o defecţiune în sistemul lor, insuficient diferenţiat după caracterul individual. Cu acest om, de pildă, nu ştia niciodată cum să se poarte.

Cu gândul la problemele stârnite de căzul Tăun, doctorul căuta acum cuvinte de atenuare.

– Exagerezi, prietene, exagerezi! În primul rând, nu crezi nici dumneata povestea cu nebunii. Noi nu avem aici spital de alienaţi, deşi – evident – şi spitalele de alienaţi sunt necesare, în număr foarte redus, desigur, în raport cu numărul infim de bolnavi de acest fel din epoca noastră. În al doilea rând, supravegherea se opreşte acolo unde este nevoie. Nimeni nu este îmboldit de vreo curiozitate bolnăvicioasă. Şi în al treilea rând, sper să lichidăm curând cu supravegherea în cazul dumitale.

Cuvintele doctorului nu-l convingeau pe Tăun. Dimpotrivă, hotărârea lui îşi găsea noi justificări. Aceşti oameni nu aveau de unde să-l cunoască, să-l înţeleagă. Şi tocmai gândul că trebuia să termine repede cu sanatoriul, îl făcu să încerce să-l liniştească la rândul său pe coordonator.

– Recunosc că am exagerat. Dar e bine, credeţi-mă, să renunţaţi la perfecţiune şi să lăsaţi puţin loc întâmplării şi vieţii.

Cei doi bărbaţi se priveau, se înfruntau. Ei se despărţiseră aparent prieteneşte, dar nu se convinseseră unul pe altul. Şi amândoi simţeau acest lucru, ştiau acest lucru.

(Continuare în numărul viitor)

Rugăm cititorii să ne trimită impresiile și sugestiile lor asupra lucrărilor publicate în colecția noastră pe adresa București, Raionul I. V. Stalin, Casa Scînteii, Piața Scînteii Nr. 1, Redacția revistei „Știință și tehnică". Telefon 7.60.10 int. 1571-1164.

Colecția „Povestiri științifico-fantastice" apare la 1 și 15 ale fiecărei luni, în 32 pagini, prețul de 1 leu exemplarul.

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

Prețul abonamentelor:

3 luni	6 lei
6 luni	12 lei
1 an	24 lei

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU